

## **Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Sınıfı Yönetebilme Becerilerine İlişkin Algıları**

### **Perceptions Of Social Studies Prospective Teachers About The Ability Of Classroom Management Skills**

**Serpil RECEPOĞLU**

*MEB, Uuyazı İlkokulu, Şanlıurfa, Türkiye.*

**Muammer ERGÜN**

*Kastamonu Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, Kastamonu, Türkiye.*

**Makale Geliş Tarihi: 30.03.2016**

**Yayına Kabul Tarihi: 15.11.2016**

#### **Özet**

*Bu araştırma, sosyal bilgiler öğretmen adaylarının sınıfı yönetebilme becerilerine ilişkin algılarını belirlemeyi amaçlamaktadır. Bu araştırma tarama modelinde betimsel bir araştırmadır. Araştırmanın çalışma grubunu 2012-2013 eğitim öğretim yılında Kastamonu Üniversitesi, Gaziosmanpaşa Üniversitesi ve Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sosyal Bilgiler Bölümü'nde öğrenim görmekte olan 1. ve 4. sınıf sosyal bilgiler öğretmen adayları oluşturmaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak İlgar (2007) tarafından geliştirilen "Sınıf Yönetimi Becerileri Ölçeği" kullanılmıştır. Araştırma sonucunda, sosyal bilgiler öğretmen adaylarının sınıfı yönetebilme becerilerine ilişkin algılarının "iyi" düzeyde olduğunu saptanmıştır. Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının sınıfı yönetebilme becerilerine ilişkin algıları cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermezken, sınıf düzeyi ve öğrenim gördükleri üniversiteye göre anlamlı bir farklılık göstermektedir.*

**Anahtar Kelimeler:** Sosyal bilgiler, öğretmen adayı, sınıfı yönetebilme becerisi

#### **Abstract**

*This study aims to determine perceptions of social studies prospective teachers about the ability of classroom management skills. This research is a descriptive research in scanning model. The study group of research consists of 1. and 4. grade social studies prospective teachers studying at Social Studies Department of Education Faculties at Kastamonu University, Gaziosmanpaşa University and Gazi University during the 2012-2013 academic year. In this research "Classroom Management Skills Scale", developed by İlgar (2007), was used for data collection. As a result of the study, it was found that perceptions of social studies prospective teachers about the ability of classroom management skills are 'good' level. While perceptions of social studies prospective teachers about the ability of classroom management skills don't indicate a meaningful difference according to gender, they indicate a meaningful difference according to grade level and the university.*

**Keywords:** Social studies, prospective teacher, the ability of classroom management skills

## 1. Giriş

Günümüzün hızla değişen dünyasına ayak uydurabilmek ve ekonomik, sosyal ve kültürel yönlerden güçlü ve modern bir toplum olmak için gerekli bilgi ve beceriler ancak kapsamlı ve nitelikli bir eğitimle sağlanabilir. Sınıf, eğitim-öğretimin gerçekleştiği alanların en önemlisidir. Sınıfın etkin bir şekilde yönetilmesi verimli bir eğitim öğretim gerçekleştirilmesini sağlayacaktır.

Sınıf yönetimi, eğitimin en önemli basamağını oluşturmaktadır. Eğitimin temel hedefi olan öğrencilerde istendik davranışlar kazandırılması ailede başlamakta ve sınıflarda devam etmektedir. Eğitimin temel öğelerini oluşturan öğretmen, öğrenci, müfredat ve araç-gereçler sınıfın içinde yer almaktadır. Bu nedenle, eğitim yönetiminin istenilen sonuçların alınması, sınıf yönetiminin başarısına bağlıdır (Başar, 1999). Sınıf yönetimi, öğretmenler tarafından yapılan, fiziksel alanı düzenleme, sınıf prosedürlerini tanımlama ve uygulama, öğrencilerin davranışlarını gözlemleme, istenmedik davranışla başa çıkma, zamanı etkili kullanma ve öğrencileri derse motive etme, öğrencileri öğrenme sorumluluğuna teşvik etme ve görev almaya cesaretlendirecek şekilde dersleri öğretme gibi geniş bir faaliyet yelpazesiyle ilişkilidir (Watkins ve Wagner, 2000). Evertson ve Weinstein'a (2006) göre sınıf yönetimi, bir öğretmenin hem akademik hem sosyal duygusal öğrenmeyi kolaylaştıran ve destekleyen bir çevre yaratmak için gereken herhangi bir hareketi olarak tanımlanır.

Sınıf yönetim becerisi, sınıfın fiziksel düzenlemelerini oluşturmak, eğitim öğretim etkinliklerini yürütmek, sınıftaki zamanı yönetmek, sınıfta olumlu bir iletişim oluşturmak ve öğrenci davranışlarını yönetmek gibi konularda öğretmenlerin sahip olmaları gereken becerilerdir (Akın, 2006). Etkili bir eğitimci olmak için, bir öğretmenin kaliteli bir sınıf yönetim becerisine sahip olması gerekir (Salameh Al-Omari, ve Jumia'an, 2011). White'a (1995) göre, öğretmenler sınıf yönetim becerileri konusunda güven eksikliğiyle mesleğe girmektedirler. Sınıf yönetimi öğretmenlerin işlerinde zorluk yaşadıkları problemler listesinin başında yer almakta olup (Nelson, 2002), aday öğretmenlerin de en çok endişe duydukları konular arasında yer almaktadır (Bromfield, 2006).

Günümüzde bir öğretmenin sahip olması gereken en önemli niteliklerden biri sınıf yönetimi alanında yeterli olmasıdır (Şentürk ve Oral, 2008). Öğretmenlerin sınıf yönetimine ilişkin güçlü bir yeterlilik algısına sahip olması, istenmeyen davranışlarla başa çıkmada, performanslarını artırmada ve yaptıkları işe karşı güdülenmelerini sağlamada ve stresi kontrol altına almayı öğretmede önemli bir etkiye sahiptir (Kushner, 1993).

Öğretmenlerin sınıf yönetimi konusundaki başarısızlığı, öğrencileri kontrol altında tutmakta ve onları öğrenmeye yöneltmede başarısız olmalarına neden olmaktadır. Bu durum okulun amaçlarına ulaşmasını ve öğrencilerin akademik başarılarını olumsuz etkiler. Etkili sınıf yönetimi sağlanamayan sınıflarda meydana gelen olumsuz

hava öğretmen ve öğrencileri etkiler. Sınıf yönetimi ile olumlu sınıf ortamı oluşturma öğretme-öğrenme sürecinin ilk ve en önemli adımıdır. Bu nedenle öğretmenlerin bu becerileri geliştirilmelerine önem verilmelidir (Erden, 2005).

Öğretmenler sınıfı etkili ve verimli bir şekilde yönetebilmek için çeşitli sınıf yönetim yaklaşımları ve modellerini takip ederler. Ayrıca, sınıf yönetiminde istedik öğrenci davranışları geliştirmek için çeşitli güç kaynakları kullanırlar. Öğretmenler öğrencileri için en uygun yaklaşım ve modeli seçmeli, öğretim yöntem ve tekniklerini ona göre düzenlemelidir. Öğretmenin günümüzdeki rolü bilim, teknoloji ve iletişimdeki hızlı gelişmenin sonucu değişmiş, sadece bilgiyi aktaran değil, eğitim öğretimin sürecini yöneten ve yönlendiren kişi durumuna geçmiştir. Öğrenme öğretme süreçlerinin temel unsurlarından olan öğretmen, öğrenci öğretmen iletişimini sağlayan, sınıf ortamını düzenleyen, eğitim programını uygulayan, eğitim ortamında istedik yönde davranış düzenlemelerini sağlayan kişidir. Bu açıdan, öğretmenin mesleki ve insanı nitelikleri sınıf yönetiminin kalitesi ve başarısı üzerinde önemli bir etkiye sahiptir. Etkili sınıf yönetimi bilgi ve becerisine sahip öğretmen, bunun yanı sıra öğrencilerin ilgi ve ihtiyaçlarını dikkate alarak öğretim yöntem ve tekniklerini seçmeli ve buna uygun araç ve gereçleri etkili olarak kullanabilmelidir. Diğer taraftan, sınıf yönetimine etki eden çeşitli etmenler vardır. Aile, okul ve çevre bunlardan bazılarıdır. Öğrenci, ailesinin ve çevresinin kültürünü, değerlerini ve günlük hayatın sorunlarını kendi taşır. Karatekin, Sönmez ve Kuş (2012) tarafından yapılan İlköğretim Öğrencilerinin İletişim Becerilerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi adlı çalışmada, anne ve baba eğitim düzeyi yükseldikçe öğrencilerin iletişim becerilerinin de yükseldiği sonucuna ulaşılmıştır. Öğrenme ve öğretme ortamının düzenlenip yürütülmesinde önemli bir role sahip olan öğretmene büyük bir sorumluluk düşmektedir. Etkili bir sınıf yönetimi gerçekleştirebilmek için, öğretmenin öğrencisini bütün özellikleriyle tanıması gerekmektedir.

Eğitim ve öğretim ortamlarının, öğrencilerin her yönden kendilerini rahat ve mutlu hissetmelerini sağlayacak yerler olması için, fiziki ortamı eğitim öğretime uygun hale getirme; eğitim etkinliklerinin verimliliğini ve etkililiğini artırmak için, plan program etkinliklerinin yönetimi; zamanın etkili kullanımı; sınıftaki yaşamın kolaylaştırılması, öğrencilerin öğrenme ve olumlu davranış değişiklikleri gerçekleştirmeleri için, ilişki düzenlemeleri; davranış düzenlemeleri gibi konularda bir öğretmenin etkili bir şekilde sınıfı yönetebilme becerisine sahip olması gerekmektedir.

Son yıllarda sınıf yönetimi ile ilgili pek çok araştırma yapılmıştır. Sınıf yönetimi tekniklerinin kullanımıyla ilgili ilköğretim okulu öğretmenlerinin algıları Wilson (2006), ilköğretim öğretmenlerinin sınıf yönetim tarzları Djigic ve Stojiljkovic (2011), sınıf yönetim becerileri üzerine öğretmenlerin inanışları Martin ve Shoho (2000), sınıf yönetiminde etkili müdahale stratejileri üzerine ortaöğretim öğretmenlerinin algıları Williams (2012) sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetim becerileri Komitoğlu (2009), öğretmenlerin sınıf yönetim becerileri ile iş doyumları arasındaki ilişki Akın (2006), ilköğretim öğretmenlerinin sınıf yönetimi becerileri İlgar (2007), ilköğretim okulu

sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetimi becerilerine ilişkin algı ve gözlemler Yalçinkaya ve Tonbul (2002) ilköğretim okulu öğretmenlerinin sınıf yönetim yaklaşımları Yaşar (2008), ilköğretim öğretmenlerinin sınıf yönetimi becerilerine ilişkin algıları Çelik (2006), ilköğretim öğretmenlerinin sınıf yönetimi becerilerinin öğrencilerin disiplin davranışları üzerine etkisi Kayıkçı (2009), Korkut ve Babaoğlu (2010), sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetimi becerileri ile mizah tarzları arasındaki ilişki Akkaya (2011) sınıf öğretmenliği adaylarının algılarına göre, kendi sınıf yönetimi yeterlik düzeylerini Demirtaş (2012) araştıran çalışmalara rastlanmaktadır. Yapılan çalışmalar incelendiğinde sınıf yönetimi konusunu gerek ilköğretim, gerekse ortaöğretimde öğretmen, öğrenci ve farklı diğer boyutlarıyla inceleyen çalışmalar mevcut olmasına rağmen, öğretmen adaylarının sınıf yönetimine ilişkin algılarını araştıran çalışmaların sınırlı sayıda olduğu gözlenmiştir.

Haklarını ve sorumluluklarını bilen, kültür ve değerlerine sahip çıkan, yaşadığı çevreye duyarlı iyi bir vatandaş yetirmeyi amaçlayan sosyal bilgiler öğretmen ve öğretmen adaylarının bu hedeflerini en etkili şekilde gerçekleştirmelerini sağlamak için iyi bir sınıfı yönetebilme becerilerine sahip olmaları büyük önem arz etmektedir.

### **Araştırmanın Amacı**

Bu araştırma, sosyal bilgiler öğretmen adaylarının sınıfı yönetebilme becerilerine ilişkin algılarını belirlemeyi amaçlamaktadır. Bu kapsamda Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının sınıfı yönetebilme becerilerine ilişkin algılarının cinsiyete, sınıf düzeyine göre ve öğrenim gördükleri üniversiteye göre farklılık gösterip göstermediği de incelenmiştir. Bu amaç çerçevesinde aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır.

1. Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının sınıfı yönetebilme becerilerine ilişkin algıları ne düzeydedir?
2. Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının sınıfı yönetebilme becerilerine ilişkin algıları;
  - a) Cinsiyete,
  - b) Sınıf düzeyine göre,
  - c) Öğrenim gördükleri üniversiteye göre farklılık göstermekte midir?

## **2. Yöntem**

### **Araştırmanın Modeli**

Bu araştırma tarama modelinde betimsel bir araştırmadır. Tarama modelindeki araştırmalarda, mevcut bir durum olduğu biçimiyle betimlenmeye çalışılır (Karasar, 2009). Tarama modeli, araştırma sırasında araştırma örnekleme alınan kurumlarda var olan süreçleri etkilemeden kullanılabilen bir modeldir. Tarama modelinin bir avantajı da, araştırma yapılan kurumda mevcut düzeni bozmadan ve kurum personeline yönetsel güçlük çıkarmadan kullanılabilmesidir (Kaptan, 1999). Bu araştırmada

sosyal bilgiler öğretmen adaylarının sınıfı yönetebilme becerilerine ilişkin algılarını ortaya koymak amaçlandığı için betimsel araştırma modeli tercih edilmiştir.

### **Araştırmanın Çalışma Grubu**

Yapılan çalışmada 2012-2013 eğitim öğretim yılında Kastamonu, Gazi ve Gaziosmanpaşa Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sosyal Bilgiler Bölümü'nde öğrenim görmekte olan 460 öğretmen adayından 356'sına ulaşılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu 2012-2013 eğitim öğretim yılında 131 (% 36.8) öğretmen adayları Kastamonu Üniversitesinde, 127 (% 35.7) öğretmen adayları Gazi Üniversitesinde, 98 (% 27.5) öğretmen adayları ise Gaziosmanpaşa Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sosyal Bilgiler Bölümü'nde öğrenim görmekte olan toplam 356 kişi oluşturmaktadır. Bunlardan 204'ü (%57.3) 1.sınıf ve 152'si (% 42.7) 4.sınıf sosyal bilgiler öğretmen adaylarıdır.

### **Veri Toplama Araç ve Teknikleri**

Araştırmada veri toplama aracı olarak İlgar (2007) tarafından geliştirilen “Sınıf Yönetimi Becerileri Ölçeği” kullanılmıştır. Sınıf Yönetimi Becerileri Ölçeği, öğretmenlerin sınıf yönetimi becerilerini ölçmek amacıyla geliştirilen, 5'li likert tipinde, “çok iyi”, “iyi”, “orta”, “zayıf” ve “çok zayıf” olmak üzere 5 basamak olarak belirlenen. 81 maddeden oluşan bir ölçektir. Ölçek derecelendirmesi yazar tarafından izin alınarak 1=hiç bilmiyorum 2=çok az biliyorum 3=orta düzeyde biliyorum 4=iyi biliyorum 5=çok iyi biliyorum, şeklinde düzenlenmiştir. İlgar, ölçeğin yapı geçerliğini belirlemede açıcı faktör analizinden yararlanmıştır. Uyguladığı faktör analizi sonucunda ölçeğin tek faktörlü bir yapı gösterdiğini ve toplam varyansın % 42'sini (% 42.83) açıkladığını tespit etmiştir. Ölçeği oluşturan maddelerin faktör yükleri .41 ile .76 arasında değişmekte olup, Cronbach Alfa .98, testi yarılama yöntemiyle elde edilen Spearman-Brown güvenirlik katsayısı ise .95 olarak hesaplanmıştır. Elde edilen bulgular ölçeğin oldukça güvenilir olduğunu göstermektedir. Bu çalışmada anketin güvenirlik katsayısı .98 (Cronbach Alfa) olarak bulunmuştur.

### **Verilerin Toplanması ve Analizi**

Araştırmada kullanılacak ölçek katılımcılara araştırmacı tarafından uygulanmıştır. Çalışmada katılımcılardan elde edilen veriler SPSS 13.0 istatistik paket programı kullanılarak analiz edilmiştir. Tanımlayıcı istatistikler yapılmıştır. Frekans ve yüzde analizleri yapılmış, ortalama ve standart sapma değerleri bulunmuştur. Algılar arasındaki farklılıklar ise t testi ve tek yönlü varyans analizi ile analiz edilmiştir.

Ölçeğin puan ortalamalarının karşılaştırılmasında ise puan aralıklarından yararlanılmış ve şu puan aralıkları dikkate alınmıştır: Aritmetik ortalamaların arasındaki “Ölçek Aralığı = 5-1/5=0,80 olarak belirlendikten sonra, 1.00-1.80 arası “hiç bilmiyorum”. 1.81- 2.60 arası “çok az biliyorum”, 2.61-3.40 arası “orta düzeyde biliyorum”, 3.41-4.20 “4=iyi biliyorum”, 4.21-5.00 arası “çok iyi biliyorum” olarak beşli ölçeğe göre değerlendirilmiştir.

### 3. Bulgular ve Yorumlar

#### Araştırma Çalışma Grubuna İlişkin Demografik Bulgular

Bu Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının demografik özelliklerinin frekans ve yüzde dağılımları Tablo 1’de verilmiştir.

**Tablo 1. Demografik özelliklere göre dağılım**

|                            | f   | %    |
|----------------------------|-----|------|
| <i>Cinsiyet</i>            |     |      |
| Kadın                      | 172 | 48.3 |
| Erkek                      | 184 | 51.7 |
| <i>Sınıf</i>               |     |      |
| 1. Sınıf                   | 204 | 57.3 |
| 4. Sınıf                   | 152 | 42.7 |
| <i>Üniversite</i>          |     |      |
| Kastamonu Üniversitesi     | 131 | 36.8 |
| Gazi Üniversitesi          | 127 | 35.7 |
| Gaziosmanpaşa Üniversitesi | 98  | 27.5 |
| Toplam                     | 356 | 100  |

Araştırmaya katılan 356 öğretmen adayının 172’si kadın (% 48.3), 184’ü (% 51.7) erkektir. 356 öğretmen adayının 204’ü (% 57.3) 1. sınıfta öğrenim görmektedir, 152’si ise (% 42.7) 4. sınıfta öğrenim görmektedir. Öğretmen adaylarının öğrenim gördükleri üniversitelere göre sayıları incelendiğinde ise 131 (% 36.8) öğretmen adayı Kastamonu Üniversitesinde, 127 (% 35.7) öğretmen adayı Gazi Üniversitesinde, 98 (% 27.5) öğretmen adayı ise Gaziosmanpaşa Üniversitesinde öğrenim görmektedir.

#### Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Öğretmen adaylarının sınıfı yönetebilme becerilerine ilişkin algı düzeyleri Tablo 2’de verilmiştir.

**Tablo 2. Öğretmen adaylarının sınıfı yönetebilme becerilerine ilişkin algı düzeyleri**

| Üniversite    | n   | $\bar{X}$ | S   |
|---------------|-----|-----------|-----|
| Kastamonu     | 131 | 3.81      | .61 |
| Gazi          | 127 | 3.51      | .82 |
| Gaziosmanpaşa | 98  | 4.02      | .64 |
| Toplam        | 356 | 3.76      | .73 |

Tablo 2 incelendiğinde 356 sosyal bilgiler öğretmen adaylarının sınıfı yönetebilme becerilerine ilişkin algılarına yönelik puan ortalamaları 3.76 düzeyindedir. Bu bulgu, öğretmen adaylarının sınıfı yönetebilme becerilerine ilişkin algılarının “iyi” düzeyde (İyi= 3.41–4.20) olduğunu göstermektedir.

Gaziosmanpaşa Üniversitesinde öğrenim gören öğretmen adaylarının sınıfı yönetebilme becerilerine ilişkin algıları ( $\bar{X}=4.02$ ) en yüksek düzeydedir. Kastamonu Üniversitesinde öğrenim gören öğretmen adaylarının sınıfı yönetebilme becerilerine ilişkin algıları ise ( $\bar{X}=3.81$ ) düzeyindedir. Gazi Üniversitesinde öğrenim gören öğretmen adaylarının sınıfı yönetebilme becerilerine ilişkin algıları ( $\bar{X}=3.51$ ) ise en düşük düzeydedir. Her üç üniversitede de öğrenim gören öğretmen adaylarının sınıfı yönetebilme becerilerine ilişkin algılarının “iyi” düzeyde olduğunu bulunmuştur.

Ortalamalar incelendiğinde en yüksek ortalamayı şu maddeler almaktadır: “Sınıfı oksijen durumuna göre havalandırabilme” ( $\bar{X}=3,93$ ), “Öğrencilerini çeşitli yönleriyle tanımaya çaba gösterebilme” ( $\bar{X}=3,98$ ), “Sınıf sorunlarını çözmede demokratik yöntemler kullanabilme” ( $\bar{X}=3,92$ ), “Disiplin süreçlerinde dürüst (yansız) olabilme” ( $\bar{X}=3,92$ ) ve “Derse vaktinde girebilme” ( $\bar{X}=3,92$ ). Ortalamalar incelendiğinde en düşük ortalamayı şu maddeler almaktadır: “Etkinlikleri öğrencilerin dikkat sürelerine uygun olacak şekilde planlayabilme” ( $\bar{X}=3,41$ ), “İstenmeyen davranışları denetim altına almaktan çok, öğrencinin zamanını üretici etkinliklere yöneltebilme” ( $\bar{X}=3,43$ ), “Sınıftaki grup dinamiğini etkili biçimde kullanabilme” ( $\bar{X}=3,43$ ), “Bir etkinlikten diğerine geçişi başarılı bir şekilde gerçekleştirebilme” ( $\bar{X}=3,48$ ) ve “Ders sırasında istenmeyen davranışla karşılaştığında dersi bölmeden müdahale edebilme” ( $\bar{X}=3,49$ ).

### İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Cinsiyet değişkenine göre öğretmen adaylarının sınıfı yönetebilme becerilerine ilişkin algıları tablo 3’de verilmiştir.

**Tablo 3. Cinsiyet değişkenine göre öğretmen adaylarının sınıfı yönetebilme becerilerine ilişkin algılarına yönelik t testi sonuçları**

| Cinsiyet | n   | $\bar{X}$ | S   | sd  | t     | p    |
|----------|-----|-----------|-----|-----|-------|------|
| Kadın    | 184 | 3.69      | .77 | 354 | -1.93 | .054 |
| Erkek    | 172 | 3.83      | .67 |     |       |      |

Tablo 3 incelendiğinde sosyal bilgiler öğretmen adaylarının sınıfı yönetebilme becerilerine ilişkin algıları cinsiyete göre anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ( $t_{(354)} = -1.93$ ;  $p=.054$   $p>.05$ ).

Sınıf düzeyi değişkenine göre öğretmen adaylarının sınıfı yönetebilme becerilerine ilişkin algıları tablo 4’de verilmiştir.

**Tablo 4. Sınıf düzeyine göre öğretmen adaylarının sınıfı yönetebilme becerilerine ilişkin algılarına yönelik t testi sonuçları**

| Sınıf Düzeyi | n   | $\bar{X}$ | S   | sd  | t     | p    |
|--------------|-----|-----------|-----|-----|-------|------|
| 1. sınıf     | 204 | 3.61      | .81 | 350 | -4.77 | .000 |
| 4. sınıf     | 152 | 3.95      | .54 |     |       |      |

Tablo 4 incelendiğinde Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının sınıfı yönetebilme becerilerine ilişkin algıları sınıf düzeyine göre anlamlı bir farklılık bulunduğu görülmektedir ( $t_{(350)} = -4.77$ ;  $p=.000$   $p<.05$ ). 4. sınıfta öğrenim gören öğretmen adaylarının sınıfı yönetebilme becerilerine ilişkin algıları ( $\bar{X}=3.95$ ) 1. sınıfta öğrenim gören öğretmen adaylarının sınıfı yönetebilme becerilerine ilişkin algılarından ( $\bar{X}=3.61$ ) yüksektir.

Üniversite değişkenine göre öğretmen adaylarının sınıfı yönetebilme becerilerine ilişkin algıları tablo 5’de verilmiştir.

**Tablo 5. Öğretmen adaylarının sınıfı yönetebilme becerilerine ilişkin algılarının öğrenim gördükleri üniversiteye göre karşılaştırılmasına yönelik tek faktörlü varyans analizi (ANOVA) Sonuçları**

| Üniversite      | n   | $\bar{X}$ | S   | sd       | F      | p    | Anlam             |
|-----------------|-----|-----------|-----|----------|--------|------|-------------------|
| 1. Kastamonu    | 131 | 3.81      | .61 | 2<br>353 | 15.026 | .000 | 1-2<br>1-3<br>2-3 |
| 2. Gazi         | 127 | 3.51      | .82 |          |        |      |                   |
| 3.Gaziosmanpaşa | 98  | 4.02      | .64 |          |        |      |                   |
| Toplam          | 356 | 3.76      | .73 |          |        |      |                   |

$p<.05$

Tablo 5 incelendiğinde, yapılan tek faktörlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda sosyal bilgiler öğretmen adaylarının sınıfı yönetebilme becerilerine ilişkin algılarının öğrenim gördükleri üniversiteye göre anlamlı bir şekilde farklılık gösterdiği bulunmuştur [ $F_{(2-353)} = 15.026$ ,  $p= .000$   $p < .05$ ) (Tablo 9). Farkların hangi üniversiteler arasında olduğunu bulmak amacıyla yapılan Dunnett’s C testinin sonuçlarına göre Kastamonu Üniversitesinde öğrenim gören öğretmen adaylarının sınıfı yönetebilme becerilerine ilişkin algıları ile Gazi Üniversitesinde ve Gaziosmanpaşa Üniversitesinde öğrenim gören öğretmen adaylarının sınıfı yönetebilme becerilerine ilişkin algıları arasında anlamlı farklılık saptanmıştır. Gaziosmanpaşa Üniversitesinde öğrenim gören öğretmen adaylarının sınıfı yönetebilme becerilerine ilişkin algıları( $\bar{X}=4.02$ ), Kastamonu Üniversitesinde öğrenim gören öğretmen adaylarının sınıfı yönetebilme becerilerine ilişkin algılarından ( $\bar{X}=3.81$ ) ve Gazi Üniversitesinde öğrenim gören öğretmen adaylarının sınıfı yönetebilme becerilerine ilişkin algılarından ( $\bar{X}=3.51$ ), yüksektir. Ayrıca, Gazi Üniversitesinde öğrenim gören öğretmen adaylarının sınıfı yönetebilme becerilerine ilişkin algıları ile ve Gaziosmanpaşa Üniversitesinde öğrenim



gören öğretmen adaylarının sınıfı yönetebilme becerilerine ilişkin algıları arasında da anlamlı farklılık saptanmıştır.

#### **4. Tartışma ve Sonuç**

Bu araştırmanın birinci alt problemine ilişkin bulgular incelendiğinde sosyal bilgiler öğretmen adaylarının sınıfı yönetebilme becerilerine ilişkin algılarına yönelik puan ortalamaları 3.76 düzeyindedir. Bu bulgu, öğretmen adaylarının sınıfı yönetebilme becerilerine ilişkin algılarının “iyi” düzeyde olduğunu göstermektedir. Bu bulgudan, sosyal bilgiler öğretmen adaylarının sınıfı yönetebilme becerisi konusunda kendilerini yeterli olarak gördükleri söylenebilir. Araştırma bulguları, sınıf öğretmenliği bölümünde öğrenim gören öğretmen adaylarının sınıf yönetimine ilişkin algılarını araştıran Kuşuoğlu (2005) ve Öksüz, Çevik, Baba ve Güven (2011) tarafından yapılan araştırma bulguları ile benzerdir. Bu çalışma bulgularında sınıf öğretmeni adaylarının sınıf yönetim becerilerine ilişkin algılarının yeterli seviyede olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca, öğretmenler üzerinde yapılan çalışmalarla da benzerlik saptanmıştır. Akın (2006) yaptığı çalışmada öğretmenlerin sınıf yönetimi beceri düzeylerinin ve iş doyumu beklentilerinin genel anlamda iyi olduğu sonucuna varılmıştır. Akın ve Koçak (2007), öğretmenlerin % 36 sınıfın iyi düzeyde sınıf yönetimi becerisine sahip oldukları bulunmuştur. Nur (2012) öğretmenlerin büyük çoğunluğunun yeterli seviyede sınıf yönetimi becerisi algılarına sahip oldukları sonucu elde edilmiştir. Güven ve Cevher (2005) öğretmenlerin %77’sinin yeterli düzeyde sınıf yönetimi becerisine sahip oldukları bulunmuştur.

Bununla birlikte, yapılan bazı yabancı kaynaklı çalışmalarda aday öğretmenlerin sınıf yönetimi konusunda kendilerini yetersiz şekilde hazırlanmış hissettikleri bulunmuştur (Penner, 2005; Rockey, 2008; Gilpatrick, 2010; Clement, 2002; Meister & Melnick, 2003; Pilarski, 1994). Bu durumun sebebi, okulun verdiği eğitimle gerçek sınıf ortamı arasındaki uyumsuzlukla ilgili olabilir.

Ölçekte yer alan maddelerin ortalamaları ve standart sapmaları incelendiğinde en yüksek ortalamayı “Sınıfı oksijen durumuna göre havalandırabilme”, “Öğrencilerini çeşitli yönleriyle tanımaya çaba gösterebilme”, “Sınıf sorunlarını çözmede demokratik yöntemler kullanabilme”, “Disiplin süreçlerinde dürüst (yansız) olabilme” ve “Derse vaktinde girebilme” maddeleri alırken en düşük ortalamayı “Etkinlikleri öğrencilerin dikkat sürelerine uygun olacak şekilde planlayabilme”, “İstenmeyen davranışları denetim altına almaktan çok, öğrencinin zamanını üretici etkinliklere yöneltebilme”, “Sınıftaki grup dinamiğini etkili biçimde kullanabilme”, “Bir etkinlikten diğerine geçişi başarılı bir şekilde gerçekleştirebilme” ve “Ders sırasında istenmeyen davranışla karşılaştığında dersi bölmeden müdahale edebilme” maddeleri almıştır. Bu maddeler en fazla geliştirilmesi gereken beceriler olarak karşımıza çıkmaktadır”. Araştırmanın bu bulgusu, ilköğretim öğretmenlerinin sınıf yönetimi becerileri üzerine İlgar (2007) tarafından ve ilköğretim okulu öğretmenlerinin sınıf yönetimine ilişkin algıları üze-

rine Özgan, Yiğit, Aydın ve Küllük (2011) tarafından yapılan araştırma bulgularıyla benzerlik göstermektedir. İlgar (2007) tarafından yapılan araştırma bulgularına göre, “istenmeyen davranışları kontrol altına almaktan çok, öğrencinin zamanını üretici etkinliklere yöneltebilme”, “sınıftaki grup dinamiğini etkili bir biçimde kullanabilme” ve “ders sırasında istenmeyen davranışla karşılaştığında dersi bölmeden müdahale edebilme” en düşük ortalamaya sahip olan maddeler arasındadır. Özgan ve diğerleri (2011) tarafından yapılan araştırma bulgularına göre ise “İstenmeyen davranışları denetim altına almaktan çok, öğrencinin zamanını üretici etkinliklere yöneltebilme” ve “Ders sırasında istenmeyen davranışla karşılaştığında dersi bölmeden müdahale edebilme” en düşük ortalamaya sahip olan maddeler arasındadır. Sosyal bilgiler öğretmen adayları ile öğretmenlerin görüşleri bu noktada benzerlik göstermektedir. “Etkinlikleri öğrencilerin dikkat sürelerine uygun olacak şekilde planlayabilme”, “Bir etkinlikten diğerine geçişi başarılı bir şekilde gerçekleştirebilme” maddelerinin düşük ortalamayı alması sosyal bilgiler öğretmen adaylarının, sınıf yönetiminin boyutlarından olan planlama etkinliklerinin yönetimine yönelik algılarının zayıf olduğunu göstermektedir. Başarılı bir planlama, eğitim etkinliklerinin verimliliğini ve etkililiğini artırır, bütünlük ve süreklilik sağlamayı, öğrenci ilgi ve beklentilerine dönük olmayı gerektirir (Aydın, 2010). Kaliska (2002) yaptığı bir çalışmada öğretmenlerin etkili bir sınıf yönetim planına ihtiyaç duyduklarını ileri sürmüştür.

“Sınıf sorunlarını çözmede demokratik yöntemler kullanabilme” ve “Disiplin süreçlerinde dürüst (yansız) olabilme” maddelerinin en yüksek ortalamayı alması sosyal bilgiler öğretmen adaylarının sınıfı yönetebilme becerileri konusunda demokratik bir tutum sergilemeye yönelik algılarının olduğunu göstermektedir. Öğrencilerin demokrasiyi ve demokrasi kültürünü yaşayarak öğrendikleri bir sınıf ortamının oluşturulması için Gerzon (1997), öğretmenlerin demokratik bir tutum ve davranışlara sahip olması gerekir. “Sınıfı oksijen durumuna göre havalandırabilme” maddesinin yüksek ortalamayı alması sosyal bilgiler öğretmen adaylarının sınıfın fiziksel çevresini etkileyen sınıfın havalandırılmasının sınıf yönetimine etkisi olduğunu düşündüklerinden ileri gelebilir. Nem oranı ve sınıfın havalandırılmasına özen gösterilmesi gerekir Sınıf havasının temiz olması öğrenme sürecine etki etmektedir. Ayrıca, Dinsmore (2003) tarafından yapılan bir çalışmada sınıf çevresinin öğrenci davranışı üzerinde önemli etkisi olduğu bulunmuştur. “Öğrencilerini çeşitli yönleriyle tanımaya çaba gösterebilme”, maddesinin yüksek ortalamayı alması, öğretmen adaylarının öğrencilerin ilgi ve ihtiyaçlarını dikkate alarak etkinlikler hazırlamaya yönelik bir tutuma sahip oldukları düşünülebilir.

İkinci alt probleme ilişkin bulgular incelendiğinde sosyal bilgiler öğretmen adaylarının sınıfı yönetebilme becerilerine ilişkin algıları cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir. Bununla birlikte kadın öğretmen adaylarının sınıfı yönetebilme becerilerine ilişkin algıları erkek öğretmen adaylarının sınıfı yönetebilme becerilerine ilişkin algılarından düşüktür. Benzer bulgulara ulaşan Öksüz, Çevik, Baba ve Güven’in (2011) Yalçınkaya ve Tonbul’ un (2002) çalışmalarında, sınıf öğretmeni adaylarının

sınıf yönetimine ilişkin algılarının cinsiyete göre anlamlı farklılık bulunmadığı ortaya konmuştur. Ayrıca, öğretmenler üzerinde yaptıkları çalışmalarda da benzer bulgulara ulaşan (Bağcı, 2010; Akın, 2006; Korkmaz, 2007; Tunca, 2010; Akkaya, 2011; Terzi, 2001; Korkut, 2009; Rahimi ve Asadollahi, 2011) öğretmenlerin sınıf yönetimi becerilerine ilişkin algılarında cinsiyete göre anlamlı bir fark bulunmadığını ortaya koymuşlardır. Korkut ve Babaoğlu (2010) tarafından yapılan çalışmada da sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetiminin bütün boyutlarındaki beceri algıları cinsiyete göre anlamlı farklılık göstermediği tespit edilmiştir.

Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının sınıfı yönetebilme becerilerine ilişkin algıları sınıf düzeyine göre anlamlı bir farklılık göstermektedir. 4. sınıfta öğrenim gören öğretmen adaylarının sınıfı yönetebilme becerilerine ilişkin algıları 1. sınıfta öğrenim gören öğretmen adaylarının sınıfı yönetebilme becerilerine ilişkin algılarından yüksektir. Bu bulgu Demirtaş (2012) tarafından yapılan araştırma bulgularıyla benzerlik göstermektedir. Demirtaş (2012) tarafından yapılan araştırma bulgularına göre, sınıf öğretmenliği bölümü dördüncü sınıf öğrencilerinin kendi sınıf yönetimi yeterliklerine yönelik algılamaları, birinci sınıf öğrencilerinden daha yüksektir. İki grubun görüşleri arasındaki bu farklılık istatistiksel açıdan .05 düzeyinde anlamlıdır. Birinci sınıf öğrencilerinin ortalamaları ( $\bar{X} = 4,139$ ) yüksek düzeyde iken dördüncü sınıf öğrencilerinin ortalamaları ( $\bar{X} = 4,366$ ) çok yüksek düzeydedir. Sosyal bilgiler öğretmen adayların sınıfı yönetebilme becerilerine ilişkin araştırma bulguları, Öksüz, Çevik, Baba ve Güven (2011) tarafından sınıf öğretmeni adaylarının sınıf yönetimine ilişkin algıları üzerine yapılan araştırma bulgularıyla da benzerlik göstermektedir. Öksüz, Çevik, Baba ve Güven (2011) tarafından yapılan araştırma bulgularına göre, sınıf öğretmeni adaylarının sınıf yönetimi becerilerine ilişkin algılarının sınıf düzeyine göre farklılık gösterdiği saptanmıştır. Dördüncü sınıfta öğrenim gören öğretmen adaylarının sınıf yönetimi becerilerine ilişkin algılarının, ikinci sınıfta öğrenim gören öğretmen adaylarına göre daha olumlu olduğu tespit edilmiştir. Sınıf öğretmeni adaylarının sınıf yönetimi becerilerine ilişkin algılarının sınıf düzeyine göre değiştiği, sınıf düzeyi yükseldikçe algılamalarının arzu edilen yönde geliştiği tespit edilmiştir. Bu durum, sınıf yönetimi dersi öğretim programının etkililiğini gösterir.

Sosyal bilgiler 4. sınıfta öğrenim gören öğretmen adaylarının sınıfı yönetebilme becerilerine ilişkin algılarının yüksek olduğu yönündeki araştırma bulgusu, dört yıllık eğitim süreci boyunca öğretmen adaylarının sahip olduğu bilgi, birikim ve aldıkları sınıf yönetimi dersi sonucu sınıfı yönetebilme becerilerine ilişkin algılarını yükseltmiş olduğunu ve edindikleri bilgi ve becerileri de olumlu yönde kullanmaya hazır olduklarını göstermektedir. Sınıf yönetimi dersi alan öğretmen adayları öğretme-öğrenme sürecinde öğrencilerle iletişim, motivasyon, zaman yönetimi, sınıf içi istenmeyen davranışlar ve bu davranışlara karşı geliştirilen sınıf yönetimi stratejileri, sınıf yönetimi modelleri, sınıf organizasyonu gibi konuları öğrenmektedirler (Çakmak, Kayabaşı ve Ercan, 2008).

Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının sınıfı yönetebilme becerilerine ilişkin algılarının öğrenim gördükleri üniversiteye göre anlamlı bir şekilde değişmektedir. Kastamonu Üniversitesinde öğrenim gören öğretmen adaylarının sınıfı yönetebilme becerilerine ilişkin algıları ile Gazi Üniversitesinde ve Gaziosmanpaşa Üniversitesinde öğrenim gören öğretmen adaylarının sınıfı yönetebilme becerilerine ilişkin algıları arasında anlamlı farklılık saptanmıştır. Gaziosmanpaşa Üniversitesinde öğrenim gören öğretmen adaylarının sınıfı yönetebilme becerilerine ilişkin algıları Kastamonu Üniversitesinde öğrenim gören öğretmen adaylarının sınıfı yönetebilme becerilerine ilişkin algılarından ve Gazi Üniversitesinde öğrenim gören öğretmen adaylarının sınıfı yönetebilme becerilerine ilişkin algılarından yüksektir. Ayrıca, Gazi Üniversitesinde öğrenim gören öğretmen adaylarının sınıfı yönetebilme becerilerine ilişkin algıları ile Gaziosmanpaşa Üniversitesinde öğrenim gören öğretmen adaylarının sınıfı yönetebilme becerilerine ilişkin algıları arasında da anlamlı farklılık saptanmıştır. Gaziosmanpaşa Üniversitesinde öğrenim gören öğretmen adaylarının sınıfı yönetebilme becerilerine ilişkin algıları en yüksek düzeydedir. Gazi Üniversitesinde öğrenim gören öğretmen adaylarının sınıfı yönetebilme becerilerine ilişkin algıları ise en düşük düzeydedir. Göreve yeni başlayan öğretmenlerin sınıf yönetimiyle ilgili algılarını belirlemeyi amaçlayan Salameh, Al-Omari ve Jumia'an (2011) tarafından yapılan bir araştırmada da öğretmenlerin algılarının üniversiteye göre farklılaştığı bulunmuştur. Sonuç olarak, sosyal bilgiler öğretmen adaylarının sınıfı yönetebilme becerilerine ilişkin algılarının öğrenim gördükleri üniversiteye göre anlamlı bir şekilde farklılık göstermesi öğrenim görülen üniversitenin akademik yapısı, sosyal, fiziksel, kültürel özellikleri, okul içi okul dışı uygulamaları, öğrenci özellikleri, üniversitelerin benimsedikleri farklı eğitim anlayışlarıyla ilgili olabilir.

## 5. Kaynakça

- Akın, U. (2006). *Öğretmenlerin sınıf yönetimi becerileri ile iş doyumları arasındaki ilişki*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Tokat.
- Akın, U. ve Koçak, R. (2007). Öğretmenlerin sınıf yönetimi becerileri ile iş doyumları arasındaki ilişki. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 51, 353–370.
- Akkaya, M. (2011). *Sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetimi becerileri ile mizah tarzları arasındaki ilişkinin incelenmesi* (İstanbul İli Şişli İlçesi Örneği).Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Yeditepe Üniversitesi, İstanbul.
- Bağcı, P. Z. (2010). *İlköğretim okullarında çalışan öğretmenlerin sınıf yönetimi becerileri ve başa çıkma davranışları arasındaki ilişki* (İstanbul İli Kartal İlçesi Örneği). Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Yeditepe Üniversitesi, İstanbul.
- Başar, H. (1999). *Sınıf yönetimi*. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları.
- Bromfield, C. (2006). PGCE Secondary trainee teachers and effective behaviour management: an evaluation and commentary. *Support for Learning*, 21(4), 188-193.
- Clement, M. C. (2002). What cooperating teachers are teaching student teachers about classroom management. *The Teacher Educator*, 38(1), 47-62.

- Çakmak, M., Kayabaşı, Y. ve Ercan, L. (2008). Öğretmen adaylarının sınıf yönetimi stratejilerine yönelik görüşleri. *H. Ü. Eğitim Fakültesi Dergisi (H. U. Journal of Education)*, 35, 53-64.
- Çelik, N. A. (2006). *İlköğretim okullarında görevli öğretmenlerin sınıf yönetimi becerilerine ilişkin algıları* (Denizli İli Örneği). Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.
- Demirtaş, Z. (2012). Sınıf öğretmenliği adaylarının algılarına göre, kendi sınıf yönetimi yeterli düzeyleri. *e-Journal of New World Sciences Academy NWSA-Education Sciences*, 7(1), 380-388.
- Dinsmore, T. S. (2003). *Sınıf yönetimi*. Educational Research Information Center, ED478 771, July.
- Djigic, G. ve Stojiljkovic, S. (2011). Classroom management styles, classroom climate and school achievement. *Social and Behavioral Sciences*, 29, 819-828.
- Emmer, E. T., ve Stough, L. M. (2001). Classroom management: a critical part of educational psychology, with implications for teacher education. *Educational Psychologist*, 36(2), 103-112.
- Erden, M. (2005). *Sınıf yönetimi*. İstanbul: Epsilon Yayıncılık.
- Evertson C. M., ve Weinstein, C. (2006). Classroom management as a field of inquiry. In C. M. Evertson & C. Weinstein (Eds.), *Handbook of Classroom Management: Research, practice, and contemporary issues* (p. 3-15). Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum Associates, Inc.
- Gerzon, M. (1997). Teaching democracy by doing it. *Educational Leadership*, 54, 6-11.
- Gezer, Ö. (2006). *İlköğretim II. kademe sanat eğitiminde sınıf yönetimine ilişkin bir durum çalışması* Selçuk Üniversitesi Güzel Sanatlar Eğitim Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi Konya.
- Gilpatrick, R. (2010). *Classroom management strategies and behavioral interventions to support academic achievement*. (Doctoral dissertation). Retrieved from ProQuest Dissertations and Theses database. (UMI No. 3398229).
- Güven, E. D., Cevher, F. N. (2005). Okul öncesi öğretmenlerinin sınıf yönetimi becerilerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2(18), 1-22.
- İlgar, L. (2007). İlköğretim öğretmenlerinin sınıf yönetimi becerileri üzerine bir araştırma. Yayınlanmamış Doktora Tezi, İstanbul Üniversitesi, İstanbul.
- Kaliska, P. (2002). *A comprehensive study identifying the most effective classroom management techniques and practices*. (Unpublished master theses). The Graduate School University of Wisconsin, USA.
- Kaptan, S. (1999). *Bilimsel araştırma teknikleri*. Ankara: Gazi Yayınları.
- Karasar, N. (2009). *Bilimsel araştırma yöntemi* (19. Baskı). Ankara: Nobel.
- Karatekin, K., Sönmez Ö. F., Kuş, Z. (2012) İlköğretim öğrencilerinin iletişim becerilerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi *Turkish Studies - International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic Volume 7/3*, , p. 1695-1708,
- Kayıkçı, K. (2009). The effect of classroom management skills of elementary school teachers on undesirable discipline behaviour of students. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 1, 1215-1225.
- Komitoğlu, D. (2009). *Sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetimi becerileri ile kişilik özellikleri arasındaki ilişkinin incelenmesi* (İstanbul İli Kadıköy İlçesi Örneği). Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Yeditepe Üniversitesi, İstanbul.
- Korkmaz, N. (2007). *İlköğretim okullarında etkili sınıf yönetiminde öğretmen davranışlarının incelenmesi istanbul-tuzla ilköğretim okullarında pilot bir araştırma*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İstanbul: Beykent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Korkut, K. (2009). *Sınıf öğretmenlerinin öz yeterlik inançları ile sınıf yönetimi beceri algıları arasındaki ilişki*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Burdur.

- Korkut, K. ve Babaoğlu, E. (2010). Sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetimi becerisi. *Sosyal Bilimler Dergisi*, 26, 146-156.
- Kuğuoğlu, İ. H. (2005). Sınıf öğretmenliği bölümü mezunu aday öğretmenlerin kendi algılamalarına göre sınıf yönetimi alanındaki yeterliliklerine dair görüşleri ve öneriler. *Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11, 214-236.
- Kushner, S. N. (1993). *Teacher efficacy and pre-service teachers: A construct validation*. ERIC Document Reproduction Service No. ED356265.
- Martin, N. K., Shoho, A. R. (2000). The influence of teacher characteristics on classroom management style. The Annual Conference Of The Southwest Educational Research Association. Dallas, Tx. January.
- Meister, D. G., ve Melnick, S. A. (2003). National new teacher study: Beginning teachers' concerns. *Action in Teacher Education*, 24(4), 87-94.
- Nelson, M. F. (2002), *A Qualitative study of effective school discipline practices: perceptions of administrators, Tenured Teachers, and Parents in Twenty Schools*, Yayınlanmamış Doktora Tezi, East Tennessee State University the faculty of the Department of Educational Leadership and Policy Analysis, Tennessee.
- Nur, İ. (2012). *Anaokullarında örgüt iklimi ile öğretmenlerin sınıf yönetimi becerileri arasındaki ilişkinin incelenmesi* (Malatya İli Örneği). Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İnönü Üniversitesi, Malatya.
- Ormrod, J. E. (2003). *Educational psychology: Developing learners* (4th ed.). Upper Saddle River, NJ: Merrill/Prentice-Hall.
- Öksüz, Y., Çevik, C., Baba, M. ve Güven, E. (2011). Sınıf öğretmeni adaylarının sınıf yönetimine ilişkin algılarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 30(2), 99-113.
- Özay Köse, E. (2010). Sınıf yönetimine yönelik öğretmen adaylarının görüşleri. *Ç.Ü. Eğitim Fakültesi Dergisi*, 39, 20-27.
- Özgan, H. Yiğit, C. Aydın Z. ve Küllük M, C. (2011). İlköğretim okulu öğretmenlerinin sınıf yönetimine ilişkin algılarının incelenmesi ve karşılaştırılması Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 10(1):617- 635 ISSN: 1303-0094.
- Penner, A. (2005). *How important is it that school district develop a program for teaching student teachers effective classroom management?* Degree of Master of Arts in Leadership and Training, Royal Roads University.
- Pilarski, M. J. (1994). Student teachers: Underprepared for classroom management? *Teaching Education*, 6(1), 77-80.
- Rahimia, M. ve Asadollahia, F. (2011). EFL teachers' classroom management orientations: investigating the role of individual differences and contextual variables. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 31(2012), 43-48.
- Rockey, R. D. (2008). *An observational study of pre-service teachers' classroom management strategies*. (Doctoral dissertation). Retrieved from ProQuest Dissertations and Theses database (UMI No. 3303545).
- Salameh, K. M., Al-Omari, A. ve Jumia'an, I. F. (2011). Classroom management skills among beginning teachers' in Jordan: Preparation and Performance. *International Journal of Applied Educational Studies*, 10(1), 36-48.



- Stoughton, E.H. (2007). "How will I get them to be have?": preservice teachers reflect on classroom management. *Teaching and Teacher Education*, 23(7), 1024-1037.
- Şentürk, H. ve Oral, B. (2008). Türkiye’de sınıf yönetimi ile ilgili yapılan bazı araştırmaların değerlendirilmesi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 7(26), 1-26.
- Terzi, Ç. (2001). *Öğretmenlerin sınıf yönetimi anlayışına ilişkin görüşleri*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Anadolu Üniversitesi. Eskişehir.
- Tunca, Ö. (2010). *Duygusal zekâ düzeylerinin sınıf yönetimi becerilerine etkisi ve bir araştırma*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi, İstanbul.
- Watkins, C. ve Wagner, P. (2000). *Improving school behaviour*, London: Paul Chapman Publishing.
- White, C. (1995). Making classroom management approaches in teacher education relevant. *Teacher Education and Practice*, 11(1), 15-21.
- Williams L. (2012) *High school teachers' perceptions of effective intervention strategies for classroom management* (Doctoral dissertation). Retrieved from ProQuest Dissertations and Theses database Walden University
- Wilson, K.S. (2006) *Teacher perceptions of classroom management practices in public elementary schools*. Doctoral dissertation. University of Southern California. Umi number: 3257688.
- Yalçınkaya M., ve Tonbul, Y. (2002). İlköğretim okulu sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetimi becerilerine ilişkin algı ve gözlemler. *Ege Eğitim Dergisi*, 1(2), 1-10.
- Yaşar, S. (2008). *Classroom management approaches of primary school teachers*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Orta Doğu Teknik Üniversitesi.

## Extended Abstract

*This study aims to determine perceptions of social studies prospective teachers about the ability of classroom management skills. In this context, whether perceptions of social studies prospective teachers differ about the ability of classroom management skills according to gender, grade level, university of education was examined.*

*This research is a descriptive research in scanning model. The study group of research consists of 1. and 4. grade social studies prospective teachers studying at Social Studies Department of Education Faculties at Kastamonu University and Gaziosmanpaşa and Gazi University during the 2012-2013 academic year. In this research "Classroom Management Skills Scale", developed by İlgar (2007), was used as a means of data collection. The data obtained from the study participants were analyzed using SPSS 13.0 statistical software package. Frequency and percentage analysis mean and standard deviation values were used in data analysis. The differences of between perceptions were analyzed by t test and one way anova.*

*As a result of the study, it was found that perceptions of social studies prospective teachers about the ability of classroom management skills are 'good' level. While perceptions of social studies prospective teachers about the ability of classroom management skills don't indicate a meaningful difference according to gender, they indicate a meaningful difference according to grade level. Perceptions of fourth grade prospective teachers are higher than perceptions of the first grade prospective teachers. Social studies teachers' perceptions the ability of classroom*

management skills vary significantly according to the university they are studying. Perceptions of social studies prospective teachers studying at Gaziosmanpaşa University about the ability of classroom management skills are higher than perceptions of prospective teachers studying at Kastamonu University and Gazi University about the ability of classroom management skills.

Effective classroom management contributes importantly to student learning and development, (Ormrod, 2003) and principals, teachers and pre-service teachers consider class management as an important skill to acquire (Stoughton, 2007). While there are different ways classroom management has been defined, they usually consist actions by the teacher to establish 'order; engage students, or elicit the cooperation' (Emmer and Stough, 2001, p.103). Class management is skills which teachers need to have about subjects such as managing students behaviors, providing positive social interaction, managing time in class, fostering class activities and establishing physical environments of class (Akin, 2006). Classroom management consists of many interrelated dimensions such as creating a proper learning environment and preparing the physical conditions of the class, providing teacher-student relations, behavior arrangements, managing time in class, management of plan and program activities. A well-prepared physical environment and order eases the learning and teaching process and can enhance the class participation of students. On the other hand, a mess, unaired, noisy and ill-prepared classroom environment negatively effects participation in activities and learning (Başar, 1999). Teachers should first understand students' needs and the relationship of behaviour related to these needs. The quality of teacher-student relationship is an important determining factor in the quality of classroom management. According to the studies on classroom management, teacher's undesired attitude may be the reason for student's undesired behaviour. That is, a threatening and frowning environment hinders effective learning process (Cummings, 2000).

There are some variables effecting class management such as family, school and environment. There are various categorizations of classroom management models. According to Başar (2003), classroom management models are conceptualized as (a) preventive, (b) reactive, (c) developmental and (d) integrated model. While reactive model emphasises on punishing or rewarding student behavior after the behavior occurs (Wolfgang, 2004), Preventive model focuses on planning and taking appropriate measures to prevent discipline problems (Menning, 2002). Integrated model of classroom management represents a synthesis of classroom management models with more emphasis on developmental and preventive measures instead of reactive teacher responses or behaviors (Başar, 2003), Developmental model suggests that students' developmental characteristics should be taken into consideration in the classroom management.